

SENMANARI POPULAR, HUMORISTICH Y LITERARI

DONARÀ UNA LLISSÓ CADA DISSAPTE

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de las Molas, núm. 24, entressol, 1.ª; Barcelona.

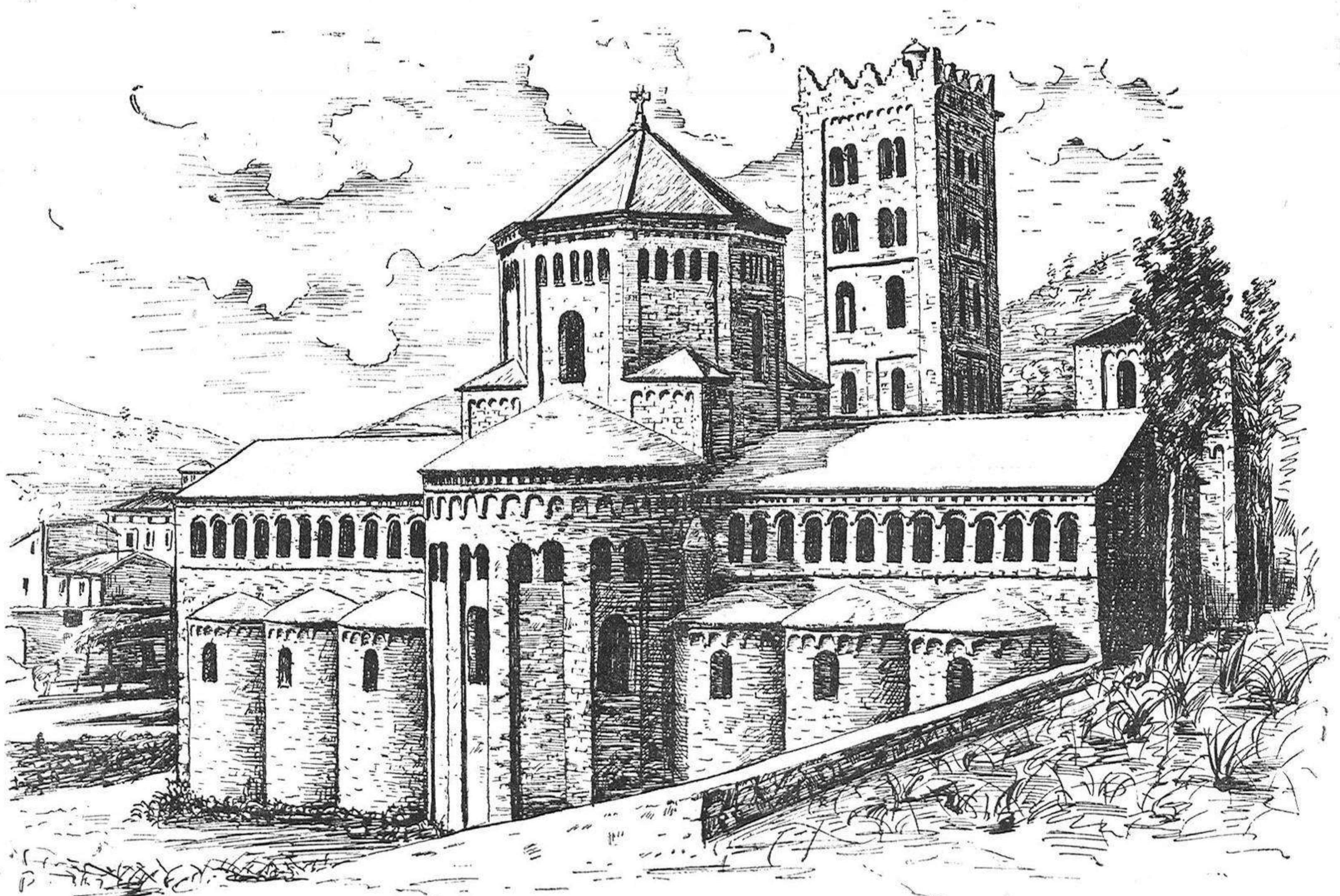

Número solt 5 céntims. --♦-- Atrassats 10 céntims.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona: semestre, 2 ps. un any, 3 ps.—Fora: semestre, 2'50 ps. un any, 4 p.

Monuments de Catalunya

Monastir de Santa Maria de Ripoll, restaurat per l'Exm. é Iltrm. Dr. D. Joseph Morgades y Gili, Bisbe de Barcelona.

Societats Catòliques de Catalunya

Secció Lirich-Dramàtica del Centre Catòlic de Reus.

AVÍS A NOSTRES LLEGIDORS

Gracias á la amabilitat del senmanari Lo Teatro Catòlic, periodich dedicat al foment de la Escena Catòlica, hem pogut omplir à última hora LO MESTRE TITAS.

La Censura ens ha taltat casi tot l'original.

La primera pàgina entera; los treballs «Regionalisme Catalanista;» «Regionalisme Carlista;» «Estudi crítich dels últims successos de Barcelona;» «Rius de Sanch;» «Catalanistas y Espanyols» y «Carta d'un catalanista,» tot ha sigut sacrificat pel llapis roig.

Pensém commemorar aquest succés posant l'original taltat en un cuadro.

Si aquest estat de cosas continués gayres dias, ens veurém obligats à trasladar nostre domicili fora de Catalunya.

Avisarém oportunament.

AGRAHIMENT

Lo sentim molt gran envers lo sabi Cardenal Cassañas y 'l Sr. Bisbe de Barcelona, per sos treballs à favor dels industrials presos aqueixos últims dias.

Gracias mil, ilustres Senyors, que Deu los hi premiará tant bona obra.

Rápida

L'estat de Barcelona

No 's crega ningú que al anar à parlar del estat de Barcelona volem dir que Barcelona sia un estat com si diguessim l'estat d'Espanya ó del Marroch; ni que volguem parlar del estat de siti que per ara no 'ns preocupa gayre; sino que 'ns referim al aspecte que presenta nostra ciutat, à son físich que diríam parlant científicament.

Posats, donchs, en aquest terreny, sabrán nostres lectors que à Barcelona hi fa molt de fret. Al principi de la senmana passada se va girar un vent molt fort que feya caure arreu las fullas dels arbres y las rossegava carrer amunt y carrer avall, trayent lo vert cobricel que à la Rambla tapa nostres caps y 'ls lliura d'aquella pluja que à voltas cau molt abundant y que 'ns deixa com nous si per cas teniu l'humorada de correr pel mitj y hasta per las voras d'aquell passeig. Ab las fullas à terra també tenim un'altre desventatge, y es que 'l vent molesta molt més perque no pot dormir entre las fullas com sol ferho molt, embabiecat ab lo dols aleteig d'aquestas.

Donchs sí, fa bastant fret, y dona bo are de veure als senyors y senyoras pel passeig de Gracia y anar al vespre al Liceo, que no sembla sino que portin à coll tota una sastrería.

Are tenim en aquest port l'escuadra espanyola composta del Carlos V y del cañonero Pilar que ha fet de tripas corazón. Es molt visitada y per cert que donava gust de veure, y va ser una escena divertida pels que la pogueren contemplar desde 'l barco-insignia, veure com se posavan fets uns peixos los que tingueren la mala sort d'anar à veurer l'escuadra desde la muralla de la mar vella.

Al vespre tothom tanca la porta menos los amichs de bullanga, que la solen tenir oberta ó al menys entrejustada tota la nit. Pero com que al que se li tanca una porta, Deu n'acostuma à obrir un'altra, segons conta 'l ditxo, aixís també 'ls passa à molts aquí y aixó es lo divertiment del poble que sol ser amich de murmurar y veure novetats y estranyesas.

Al Parch las fieras van menjant; pero 's nota que desde que 'ls concejals s'ho manegan tots sols y à Barcelona hi ha gresca, s'han aflaquit molt, y à n'algunas hasta se 'ls veu la cutilla. Se coneix que 'l seu mal no vol soroll.

Per lo demés, anem tirant. Los pobres anar menjant y fregint qu'es lo que basta: los richs passejantse ab cotxe y no dignantse ni mirar ó fentho despreciativament als pobres, que s'están al Pla del ós ab lo pinzell al cim de la canya ó ab las cordas à l'espatlla ó ab las mans à la butxaca.

Per ultim tothom está al seu puesto; los serenos y vigilants corrent à la nit y adormintshi tot sovint, los municipals à la taberna del cantó, los

polissons flayrant sempre si hi ha gresca per repartir garrotadas, las brigadas municipals s'hi ajehuen, à la Delegació d'Hisenda cobran la contribució.

Y lo demés ho guardarem per un altre dia.

LOS AMORS DEL CIERO

Rindete, pues, que rendida hallarás en tu quebranto el consuelo de que el llanto cura de tu honor la herida.

De otro modo dolorida vivirás perpetuamente, porque ya el alma presente todas las dichas de amor, y la carne sin rubor las pide impetuosamente

¿Que 'ls sembla d' aquesta finura del Ciero? ¡Quin realisme tan delicat! ¡Quin doll de poesia! L'inspiració d' aquesta mena sols pot venir despres d' un tip d' ostras asahonadas ab dugas copas de champagne francés.

Ara va una professió de fé y l' última campanada.

Ama, que amar es vivir, la vida es ola perdida que cantando decidida va à la rompiente à morir.

Si à la muerte hemos de ir ya que su imperio pregona, una cruz y una corona nos dará, yo no sé quien. luego... tu sabes muy bien que por amar, Dios perdona.

Quants ripis. ¿Habeu vist may una onada perduda que cantí decidida? D' hont surt lo poeta de pa sucut ab oli ab lo de la creu y la corona? Las impetuositats del brau senyor no mereixen cap creu cristiana que no sigui del Foment de la cria caballar. La corona 's podria guarnir ab las olivardas que creixen als canyets.

Preguém al Diari de la colonia que vaji ab mes cuydado avants de publicar uns versos capassos d'enrojir las galdas d' un sagal. Quan li envihin composicions desgavelladas y nuas com l' esmentada las pot publicar en la Vida Nueva al País ó bé ab uns llibrets que ab publich escandol del jovent venen los ganduls que despatxan gemelos y leontinas à la Rambla y à l' Estació de Fransa.

L'ensenyansa obligatoria

«Lo poble es un etern menor d' edat MURRO.»

No 's parla pas de res mes, es la chansonette de moda, aneusen per 'lli hont vulgheu que per tot sentiu jescolas!

Y s' organisan mitins... y 's mou un gros rebombori per exigir al govern l'ensenyansa obligatoria, establint al mateix temps una lley ben rigurosa per castigá 'ls delinqüents quan hi vulgan tirar cossas.

L'ensenyansa ha de ser igual pe 'ls richs que pe 'ls pobres, no hi caben las distincions en eixa obra redemptora.

Si 'l poble estés instruhit no sería tant tanoca, ni 's podria may mes dir, que Espanya es pais de trompas.

Donchs, apa, à estudi tothom si no de bon grat, per forsa, es hora de despertar las intelligencias mortas, no volem mes ensopits ni que 's perdin tantas closclas.

Quants ingénis s' han perdut

de casa nostra; tal volta
si s' haguessin cultivat
haurían gosat de gloria,
de riquesa, benestar,
y ¡pobrets! van morí pobres.
Donchs, bueno, á n' el *sigle vint*
no passarán semblants cosas,
perque los fills del progrés
no estarém pas per endróminas;
proclamarém de primé
l'ensenyansa obligatoria...
després vindrá lo demés
sens forsar gaire las mollas.
Respecte 'l particular
m' han acudit moltes cosas
que las vull apuntá aquí
perque 'm sembla que son bonas.
Demanan aquets senyors
l'ensenyansa obligatoria
pro no diuhen si ha de ser
ó laica ó be católica.
¿Perque no parlan ben clá?
¿perque gastan tantas orgas?
senyal que porten al pap
doctrinas heterodoxas.
Y si 'l poble está atrassat
¡qu' es potser, per culpa nostra?
ahont es la protecció
qu' han donat á las escuelas?
Jo no la veig pas enloch,
ni tan siquiera per mostra,
y en proba de lo que dich
y perque la rahó 'm sobra
¿no son els mestres á cénts
qu' es queixan perque no cobran...?
Potse ara algú 's creurá
que lo que dich son *falórnias*
ó be que soch enemich
de l' instrucció obligatoria...
No, senyors, soch el primé
que propago aquesta cosa
y com que á mi no m' agrada
de rifarme may del poble,
per xó parlo net y clá,
sense embuts y sense mofas,
fent constar per endevant,
y no hi ha que darhi voltas,
que volguent regenerá
la nostra patria espanyola,
perque surtin homes nous
que no siguin carnestoltas,
l'ensenyansa ¡no pot ser!
no pot ser anticatólica;
puig sense temor de Deu
es com tot s'en va per portas.
N' obstant, tot sovint sentim
hasta dins de casa nostra,
qu' en tractantse de católics
som tots la gent mes retrogada.
Quan sentiú tal disbarat
els diheu: Fem una proba;
anem á la capital,
á una vila, ó be á un poble
y á n' allí coneixerém
la gent mes superstisiosa,
que 's creuhen ser uns doctors
y no son mes que uns pallofas;
anem al Centros Carlistas
ó á las Joventuts Católicas;
y trobarem que 'l mes tonto
es bo per bisbe ó canonge...
En la inmensa mayoria
y tan si son vells com joves,
hi veureu bona instrucció,
bona moral relligiosa
qu' ha sigut, es y será
mare de las ciencias totas.
En cambi mireuse 'ls clups
qu' exten la branca masónica,
tot es *llibertat, progrés,*
adelantos, ¡cá! ¡bicocas!
¿Y d' instrucció, com están?
casi gens, per no dir poca;
dels cent 'ls noranta nou,
per no dir tots... l' han de courel
Per consegüent, no es extrany
que tots sigan tan demócratas

y que proclamín arreu
l'ensenyansa obligatoria.
Pro desgraciadament
l'experiencia ens demostra
que de projectes se 'n fan
com qui diu á trotxa y motxa,
y arribant als quinze dias
casi ningú se 'n recorda,
y sempre estém esperánt
com si esperessim la grossa.
¡Espanya, com t' han deixat!
ja 't podem di un Pare-nostre,
are purgem los pecats
y crims de tos fills apóstatas!
A mi no m' estranya gens
qué no vivim ab concordia;
s' ha perdut lo dó d' acert,
y que 'ns cantin las absoltas;
no haventhi temor de Deu
no esperem pas res dels homes,
perque Espanya es actualment
una nova Babilonia.

XAROP DE MAGRANA

LO RESPECTE ALS PODERS CONSTITUHITS

(De "Los Consejos del Cardenal Sancha ó Apologia Católica del Carlismo," del P. Corbató, obra que ha tingut tantíssima acceptació y qu' es avuy encare de tanta oportunitat. Se ven en nostra Administració á 1 pta. exemplar.)

«...S. S. León XIII no confunde como el Sr. Sancha la potestad con el poder, y menos la autoridad. En efecto; dando al pueblo lo que le pertenece, esto es, la designación expresa ó tácita del príncipe que con la *autoridad* procedente de Dios ha de ser investido de *potestad* para ejercer el *poder*, dice en *Diuturnum*: «Esta elección designa al príncipe, pero no le confiere los *derechos del principado*; no le da la *autoridad*, aunque determina por quién ha de ser *ejercida*.»

Me maravilla que un Príncipe de la Iglesia, que tiene obligación de saber estas cosas y nos las explica para ligar nuestra conciencia, convenga inconscientemente en este punto con los liberales de peor casta. El gran principio del liberalismo tiranizante es la fuerza bruta, es el *poder*, no derivado de *derechos*, sino creándolos con el *hecho consumado*, concep-

to que la Iglesia condena. De ahí que nunca nos hablen de respecto y sumisión á la autoridad ó á la potestad, sino al *poder*, esto es, á la fuerza bruta.»

«¿Quién por lo tanto osará atentar contra esos derechos inviolables del pueblo? ¿Quién? El liberalismo que voceando libertad amordaza y encadena y nos impone sus reyes, y los flamántes «sumisioneros» que por fas ó por nefas nos los quieren imponer también, á pesar de lo que Dios nos concede por boca de León XIII en el texto citado y en otros muchos que citaremos. Carlistas y republicanos forman las nueve décimas partes de España, y sabido es lo que por de pronto quieren unos y otros. Yo invito respetuosamente al Sr. Cardenal Sancha á que saque la consecuencia.»

A "LA NACIÓ CATALANA,"

A l'hora d'entrar en premsa 'l present número, rebem *La Nació Catalana*, en la que inserta un articlet el Sr. Prats, qu'es una preciositat. En lo próxim número, si la Censura ens hõ consent, li ensenyarém la mitja cana.

Per lo vist, el Sr. Prats ha curat ja de l'última pallissa que varem donarli.

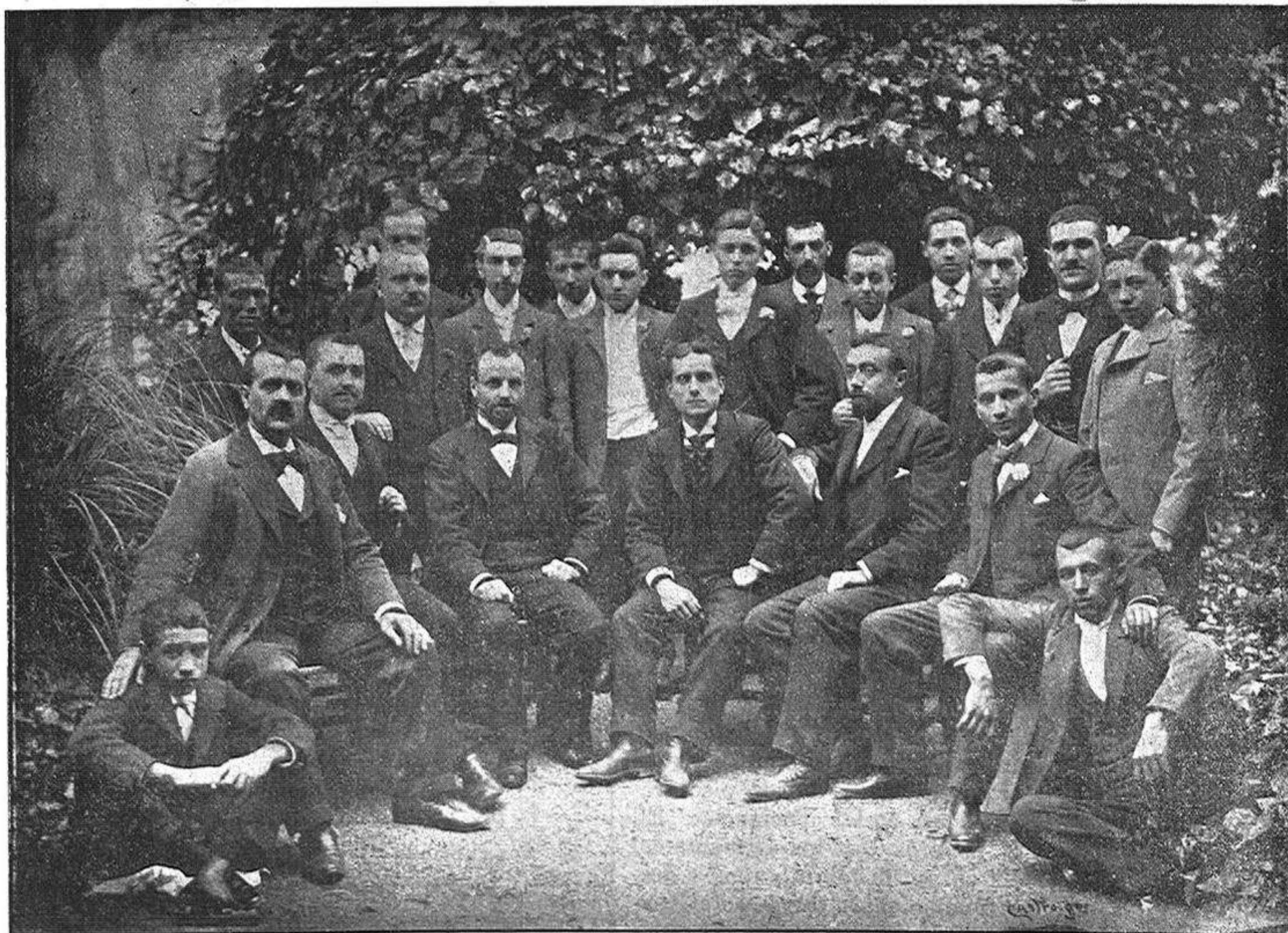
Hasta la vista, donchs, senyors del Certamen de *Los Segadors*.

Á nostres subscriptors y corresponsals

Als nostres corresponsals que 'ns deuhen encare la liquidació del passat trimestre, y als subscriptors qu'estiguin en descobert, els supliquem que 'ns envihin quant avants l'import de nostres credits, puig en aquest mon qui no cobra no viu, además de que 'ls *morosos* de Barcelona han pagat ja fa dias.

Poden enviarnos sellos de 5 y 15 centims y llibranzas de Giro Mútuo, sino tenen altre medi a proposito per fernos entrega de la cantitat.

II. Societats Católicas de Catalunya

Secció Dramática de la Joventut Católica de Tarrassa.

LA MA DE DEU

III Y ULTIM

Per tot lo exposat anteriorment se veu de clarividència que la mà de Deu tenia que caure ab tot lo pes inmens de sa indignació sobirana, sobre las societats y 'ls pobles qu'acceptaban sens protesta 'l jou ateu dels governs sens religió y sens consciència.

Deu las mes de las vegadas, per castigar als pobles ingrats que d'Ell s'apartan, se val de medis naturals que permet sa sabiduría infinita pera cástich y assot dels enemichs de sa Iglesia sacrosanta: altres cops, castiga per medi de fets sobrenaturals y sorprendents. No necessitem acudir á citas históricas, pues nostra afirmació es innegable devant la consciència de l'humanitat, y 'ls exemples passan cada dia, com veritat palpable que 's presenta als ulls del mon sens solució de continuïtat. Deu posa 'l desacert en los governants, l'indiferència en los governats, la tiranía á dalt, y l'inacció cataleptica á baix. Ell permet, Ell tolera, Ell consent que 'ls grans pobles s'enfonsin, que 'ls tronos reapareixcan, que las monarquías se borren, qu'avuy siga munt de runes lo qu'ahir era palau esplendit de riatlleras y fastuosas prosperitats: si Ell vol entre las puntas de las bayonetas deixa un poble son lloch en l'història; si Ell ho permet surt lo manantial de la dura roca, ó 's secan los abims profonds del mar; Ell ho volgué y 'l trono de Isabel 2.ª rodá dalt-baix del pont d'Alcolea; Ell ho volgué y l'intolerant República ocupá 'l Palau d'Orient; Ell ho volgué y caigué la filla del Pacte pera alsarse en Sagunto lo net de Fernando VII..... y tot s'enfonsa y reapareix al sol *fiat* de sa omnipotència sobirana.

¿Pro tots aquets fets se succeheixen per mera casualitat ó capritxo?

¡Ah! no; tot es obra de Deu, en tot está sa má premiant ó castigant al bó ó al dolent; perque Ell alenta al fort; dona la má al caigut si l'implora; enfonsa al reincent sino s'arrepenteix; perque si sa misericòrdia es inacabable, sa justícia es infinita.

Lo lliberalisme assassina als ministres de Deu, ara l'anarquisme assassina al lliberalisme; aquell los matá ab punyal (arma de lladre) ara l'anarquia mata al dret nou ab l'explosiu (arma de cobart).

Lo lliberalisme doná llibertat pera tot, menos pera creure en Deu; ara, los qu'en Deu no creuen li donan llibertat pera tot menos pera viure; lo lliberalisme fou pobre, s'enriquí ab los bens robats, ara 'ls que son pobres volen robar pera enriqueixre; de convents ne feren teatros pera dar past á sas passions, ara de teatros ne fan cementirs pera dar sepultura á sos cadavres; ab la forsa armada intimidaren al poble, ara un fill del poble intimida á un príncep de la milícia en una parada militar; lo lliberalisme s'imposá pel crim, ara pel crim s'imposa l'anarquia..... ¡No os asusteu, es la má de Deu que assota, es la tralla que pega, es l'espasa que venja, es la justícia qu'executa!

L'anarquisme es, sens dubte, un assot, ab que á las modernas societats fueiteja la justícia eterna del Rey dels Reys, y Senyor dels que dominan.

Los desacerts en las gestions governamentals, es altre medi dels que actualment se val la divina providència, pera que al pes de son propi descredit s'enfonsin los governs lliberals, lliberalisants, lliberalisats y lliberalisadors.

¿No veyem avuy anar las nacions de cayguda en cayguda, de revolució en revolució, de descredit en descredit, de torpesa en torpesa, de bancarrota en bancarrota, alsantse pera tornar á caure, caurer per'enfonsarse, y enfonsarse pera desapareixer? ¿No veyem lo dit de Deu marcant lo destí á cada poble, com indica al astre sa carrera, al mar son llit, y als mons son moviment? ¿No veyem los Estats moderns en continuo esparverament, excitats, temerosos, vacilants, inquietos? ¿No sentim lo sort remor de elements que s'agitan y 's mouhen en la sombra preparantse á la lluyta qu'aniquila y destrueix?

¡Ah! es la Creu, la Creu que vens, la Creu qu'impera, l'eterna Creu, á la que no abat ni humillan tots los varis y tornadissos poders de la terra.

S'ha volgut prescindir de Deu, y llensar fins son recort de la pensa dels homes, pro Deu es etern, immutable, causa primera de todas las causas, y son recort viu en los cors, é impera en las consciencias. Ell destrueix ab son buf poderós tots los elements del infern, que converteix en catifa sobre la que 's desllisa suau, majestuosa é imponent la carrossa del cristianisme, rematada per la Creu, que trencá las cadenas del esclau, y pulverizó los llassos de Satanás al ser clavada en las alturas de la montanya del Calva-

ri, trono real del Rey dels humils y Senyor absolut de cels y terra....

In hoc signo vinces. Ab ell va vencer Pelay y Ferran V; ab ell trionfarem en Otumba y en Orán; en Quintín y en Garellano, en las Navas y en Clavijo, en Lepant y en Bailén; á sa sombra realizarem l'epopeya més gran qu'en estrofas homéricas ha cantat lo mon; y ab la Creu per bandera, vencerem los nous cruzats restaurant los drets sagrats de la Relligió de Cristo en nostra aymada terra, vilment escarnida en sa fé y en sa historia.

¡Morir per Deu, es viure eternament!

ROGER DE LLURIA.

CARTAS DE FORA

Sr. Director de LO MESTRE TITAS.

Tarragona, 18 Novembre 1899.

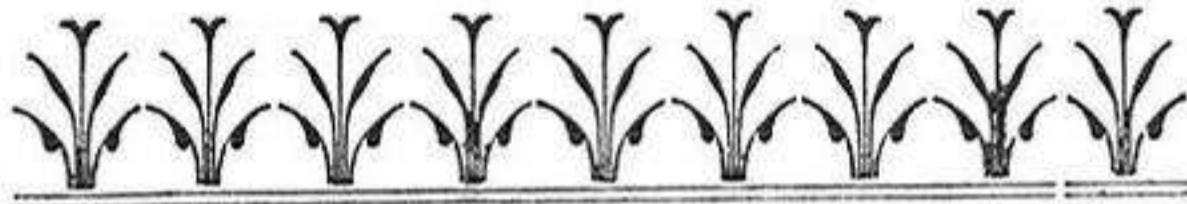
Aymat Sr. Mestre: Després d'haver transcurregut dos mesos jugantme l'aula sens un motiu lògich, vinch avuy perque m perdoni prometentli avans fer bondat desd'avuy 'n endevant, tota vegada que la *pigrisia* que m'apresonaba m'ha deixat ja al veure ma incansabilitat per la Causa.

Bastant concis hauré de ser per dos motius poderosos que m'hi obligan, per las pocas paraulas que l'hi podré dí, y gracias á la suspensió de garantías. Per avuy sols 'm concretaré á donarli alguns detalls de la gran vetllada qu'es doná en lo Circol Carlista d'aquesta Ciutat, y per la inauguració del nou local en la que hi prengué part una bona secció de la «Joventut Carlista», 'ls que llegiren treballs de verdader merit y entusiasmas á la vegada. Nostre zelós president D. Tomás Brull, finalisá tan esplendit acte ab son discurs de gracias que va ser rebut ab un aplauso unaním; acte seguit foui naugurat lo teatro que lo dit Circol ha montat, ab la xistosísima comedia catalana *La Tunyina*, siguent tan ben interpretats cada un de 'ls papers pe'ls novells aficionats que 'n diferents escenas van ser interromputs pe'ls atronadors aplausos del public; devant las molts súplicas de 'ls socis y de la bona acceptació que tingué tan humorística comedia, 's repetirá lo diumenge 25 d'aquest mes, anyadint un drama que porta per títol *Cor de Roca*, y un altre pessa, *Embolichs*. La concurrència que nos honrá, jamay la podiam esperar tan numerosa com escullida y erudita, quedant un bon centenar sens pogué disfrutá de la festa á causa de la apinyada multitud que fins al carré havia.

Es tot quant he estudiat, Sr. Mestre; si soch digne de ser probat en aquest examen, no dupti deixár á son deixeble altament agrahit, pro sempre de V. servidó segur.

B. L. S. M.

JORESEIG

¡JA HA SORTIT!

S'HA PUBLICAT L'

Almanach de Lo Mestre Titas

QUE ES MILLOR, SI CAB, QUE 'L DEL ANY PASSAT

Consta de 160 planas

en quart, ab profussió de grabats,

y una magnífica è intencionada

portada de colors

TREBALLS LITERARIS Y POLÍTICHS DE PUNTA

REPRODUCCIÓ DE LAS MEDALLAS,

MONEDAS Y CREUS DE LA ÚLTIMA GUERRA

CARLISTA.

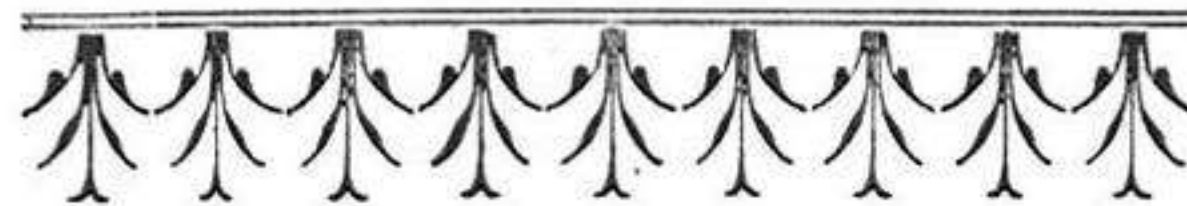
DIBUIXOS EXACTÍSSIMS DELS PRINCIPALS

MONUMENTS DE LA PRÓXIMA

EXPOSICIÓ UNIVERSAL DE PARÍS, ETZ., ETZ.

PREU 2 RALS

Preguém als corresponsals qu'es dignin fer-nos el pedido á la major brevetat possible.

ZUMALACARREGUI

(Continuació)

son esencialment idéntichs; alashoras se pot observar facilment que 'l francés del sigle XVIII no té d'ensoberbirse gayre devant del cafre, perque es molt capás d'emular y hasta de sobrepujar en un sol any tota la barbárie que 'l cafre disolveix en molts centurias de vida primitiva y salvatge.

Aquest huracá revolucionari que sufriren los pobles del Nort als principis de la Reforma, que la Fransa experimentá en sa gran Revolució, descarregá ara sobre Espanya, posant todas las vellas cosas en tumultuosos remolins... Desde 'ls Pirineus hasta l'Estret, la nació se convertí súbita y horriblement en una espantosa confusió d'ideas, de personas, d'institucions, d'edificis que 's desplomaban ab estrepit, d'obrers que córrian á alsarne de nous, pro sens ordre, sens propósitos definitos, sens saber ningú si estava dedicat á la obra de la destrucció ó á la obra de la reconstrucció...

Aquí queya una cosa de massa vella; allá un'altre que semblava flamanta, saltava en menudas engrunas com si fos de fusta corsecada pels cuchs; per 'qui corria un ab el penó de la parroquia dihent que anava á conquistar la Jerusalém celestial; per 'llá fugia un altre sens que ningú 'l perseguís, fugitiu tal volta de las sevas; aquest fusellava pera salvar la Patria; el de mes enllá pegaba foch al seu poble, émul d'Eros-trat ó imitador de Catilina; aquell ensorrava el punyal al primer pit que trobava; l'altre 's tiraba de cap á un pou, esperant trovar entre las aguas del fondo la mitigació de sos irresistibles ardors... Tots los heroismes gloriosos, tots los salvagismes épichs, todas las ximplesas trágicas, tots los romanticismes, todas las nyonyerías, la noblesa y la traició, el valor y la cobardía, l'amor més pur y l'odi mes satanich, las virtuts todas, en una paraula, donant el bras á tots els vicis, y engendrant en contubernis raras tots los horrors de que la terra es susceptible, passaren en professó lúgubre, espantosa, sobre Espanya, calcinada desde 'ls temps mes remots pels llamps de cent revolucions...

Quants hem tingut l'honor y la felicitat de disfrutar l'amable societat de lady Elena, hem pogut apendre de sos llavis encantadors cosas importantíssimas y curiosas, sobre la situació d'Espanya en aquells días terribles. Referia, per exemple, la hermosa neboda del noble lord, ab aquella gracia seva y aquell vigor en la pintura, que precisament en los primers moments de més exaltació política, tingué ella, molt jove alashoras, ocasió de veure fins ahont arriuan els espanyols. Era en casa d'un rich *hidalgo* vehí de Madrid y duenyo d'una de las mes hermosas possessions que hi ha en las riberas del Tajo. Á aquesta possessió invitá l'*hidalgo* castellá á sos amichs mes íntims, contantse entre ells l'ilustre lord y sa encantadora neboda Elena.

Componias la familia del *hidalgo* de quatre joves, guapos mossos, el mes gran d'ells oficial de la guardia Real y *cristino* furibundo. Ab son modo de pensar pugnava el de son progenitor y de 'ls altres tres germans, carlistas fervorosos, hasta el punt de que aquella festa campestre era celebrada pel *hidalgo* principalment pera despedir als tres fills petits, que anavan á engrossar las filas de D. Carlos. Tal volta enganyat acudí també 'l primogenit y sens que ningú pogués evitarho, ben aviat las discussions violentas entre l'hereu y 'ls demés de la parentela vingueren á turbar la serenitat dels esperits, tan necessaria pera disfrutar dels plahers del camp y tant indicada en aquelles ameníssimas riberas del Tajo y en aquells monts replerts de floretas silvestres y olorosas.

En Espanya, y mes en temps de revolts, ningú 's recata de sostenir las disputas mes vivas devant del sexo bell; y aixis fou que un dia estallá, n'estallá una de tremenda entre 'ls germans y el pare, arriant á dir l'oficial de la Guardia que encara que vinguessen els russos, els prusians y els austriachs á afavorir la causa de D. Carlos, no pujará aquest jamay al trono d'Espanya, perque 'ls espanyols están decidits á no sufrir á un tant aborrible despota. Sentir aixó y brammar de rabia 'ls altres germans, tot sigué cosa d'un instant. Y un dels ultims, sens consideració á las molts senyoras y senyoretas que hi havia, se tirá cech de rabia sobre 'l blasfemo; y despres de darli dos ó tres empentas que 'l feren caurer de la cadira, li posá un genoll sobre 'l ventre, y no sabent com castigarlo,

(Seguirá)

Establiment Tipogràfic, Casanova, 13; Barcelona.